

ALGUNES ESTRATÈGIES PER A TREBALLAR AMB L'ALUMNAT NOUvingut A L'AULA ORDINÀRIA

PROPOSTA PER ADAPTAR LES CIÈNCIES SOCIALS A 1ària i a l'ESO

Montserrat Alsius de l'ELIC del Vallès Oc. II

QÜESTIONS PRÈVIES

Sentir que formen part del grup classe, que fan el mateix que els altres i que el professor/a els té en compte afavorirà el seu rendiment.

És important col·locar el llistó ni molt baix ni molt alt, ha d'estar en concordança amb el punt de partida de l'alumne/a i les seves capacitats.

Les grans llacunes en uns camps concrets de coneixement condueixen molts nens/es a l'angoixa i al desencís.

- Cal que el treball que l'alumne/a realitzi a les classes de l'aula ordinària estigui **connectat amb el treball que realitzen la resta de companys**, per tant ens allunyarem d'aquelles pràctiques que l'aparten dels aprenentatges que es realitzen en aquell moment.

Criteri general:

- **Qualsevol adaptació s'ha de fer en funció del currículum de referència** i de les necessitats de l'alumne/a.

- Sempre que sigui possible, l'alumne/a **utilitzarà el mateix material que la resta**, seleccionant-ne continguts i activitats i elaborant una fitxa complementària si cal.

Fitxa complementària

- OBJECTIUS: Què aprendràs.
- LÈXIC BÀSIC DE LA UNITAT (amb suports visuals, si cal).
- EXPLICACIÓ DE CONCEPTES DE MANERA MÉS ENTENEDORA (amb suports visuals, si cal)
- REFERÈNCIA DE LES ACTIVITATS DEL LLIBRE QUE HA DE FER.
- AFEGIR ACTIVITATS PER CONSOLIDAR ELS OBJECTIUS PREVISTOS.

I a més a més...

Tenir en compte que també formen part de l'adaptació:

- La ubicació dins l'aula.
- La connexió i relació que estableixi el professor/a amb els alumnes.
- Els companys/nyes que tinguin a prop.
- El ritme de treball.
- Les estratègies metodològiques.
- Els **criteris** i instruments d'avaluació.
- Els suports visuals que hi hagi a l'aula.
- Diccionaris.

Criteris en relació a les capacitats lingüístiques *:

- Abans de començar el tema, introduir, anticipar el significat del lèxic o destacar el lèxic més significatiu de la unitat.
- Simplificar els títols, sovint són complicats.
- Simplificar els textos: en frases simples, sintaxi directa.
- Facilitar la comprensió mitjançant fotos, dibuixos, esquemes, mapes conceptuals...
- Proposar activitats d'omplir buits, seleccionar, relacionar... si les del llibre són massa complexes.
- Proposar exercicis de resum i de síntesi.

* Font consultada: Llicència d'estudis :*Materials d'aprenentatge per a l'alumnat nouvingut en la fase de transició a l'aula ordinària* de Carme Andrade Platero i Antònia Farré.

Criteris en relació a la selecció de continguts *:

- Seleccionar els continguts que reforcin els aprenentatges previs de l'alumne/a.
- Prioritzar aquells continguts que afavoreixin l'aprenentatge autònom de l'alumnat.
- **Seleccionar els que siguin significatius de cara a aprenentatges posteriors.**
- Diversificar els exercicis, en la mesura que es pugui, tant pel que fa a tipologies com a la dificultat.
- **Prioritzar els que li permetin anar assolint les competències bàsiques.**
- Potenciar o seleccionar els exercicis amb: esquemes, símbols i gràfics.
- Potenciar les activitats interdisciplinàries.
- Proposar activitats que sintetitzin els coneixements apresos.
- Potenciar els exercicis d'autocomprovació.
- Seleccionar aquells amb què poden tenir més èxit.

**Font consultada: Llicència d'estudis :Materials d'aprenentatge per a l'alumnat nouvingut en la fase de transició a l'aula ordinària de Carme Andrade Platero i Antònia Farré.*

PROPOSTA D'ADAPTACIÓ CURRICULAR
Coneixement del medi social 5è 1ària

L'EDAT MITJANA

Aquesta adaptació s'ha elaborat per a alumnat nouvingut de 5è de primària
del CEIP Sant Llorenç de Terrassa

Com ens coordinem...

- Coordinadora LIC
- Mestra de 5è que imparteix les Ciències Socials

- Valoració de la operativitat de l'anterior unitat adaptada.
- Nivell necessari (punt de partida dels alumnes).
- Unitat didàctica que cal adaptar
- Selecció d'objectius
- Selecció de lèxic bàsic.
- Material que utilitzarà el grup classe.
- Activitats que faran els altres alumnes.
- Decidir activitats que poden fer com tots.
- Temporització

El treball previ

Selecció d'objectius i continguts a partir del currículum de 5è i del material utilitzat per al grup classe.

OBJECTIUS SELECCIONATS:

- Què aprendran.
- Què saben ?

1. **Conèixer lèxic bàsic** relacionat amb l'Edat Mitjana.*
2. **Iniciar-se en la comprensió del temps històric.** *
3. **Iniciar-se en la comprensió de les relacions de causa-efecte.***
4. **Identificar les grans etapes de la història d'Occident.** *
5. **Aprendre les dates d'inici i d'acabament** de l'Edat Mitjana. *
6. Saber els períodes de l'Edat Mitjana.
7. Identificar els tres estaments medievals i els grups que els formaven.
8. Aprendre característiques bàsiques de l'Alta i la Baixa Edat Mitjana.
9. Completar un esquema sobre la societat medieval.
10. Completar un text sobre l'Alta Edat Mitjana.
11. Completar un esquema sobre la Baixa Edat Mitjana.
12. **Reconèixer mapes sobre la història** medieval de la Península Ibèrica, Catalunya i la Corona Catalanoaragonesa. *
13. **Adquirir una actitud respectuosa** amb totes les creences i cultures. *

** Objectius comuns treballats a totes les unitats d'història.*

Exemple de selecció de continguts a partir del material utilitzat pel grup classe

Objectius seleccionats

Objectius: Iniciar-se en la comprensió del temps històric, identificar les grans etapes de la història d'Occident i aprendre les dates d'inici i acabament de l'Edat Mitjana.

Material grup-classe

L'Edat Mitjana és el període de la història que va començar amb la caiguda de l'imperi romà (476 d.C.) fins el descobriment d'Amèrica (1492 d.C.). Durant aquests 10 segles, Europa va quedar dividida en una gran quantitat de regnes, ducats i comtats.

Material adaptat

Objectiu:

Identificar els tres estaments medievals i els grups que els formaven.

Material grup-classe

EL FEUDALISME

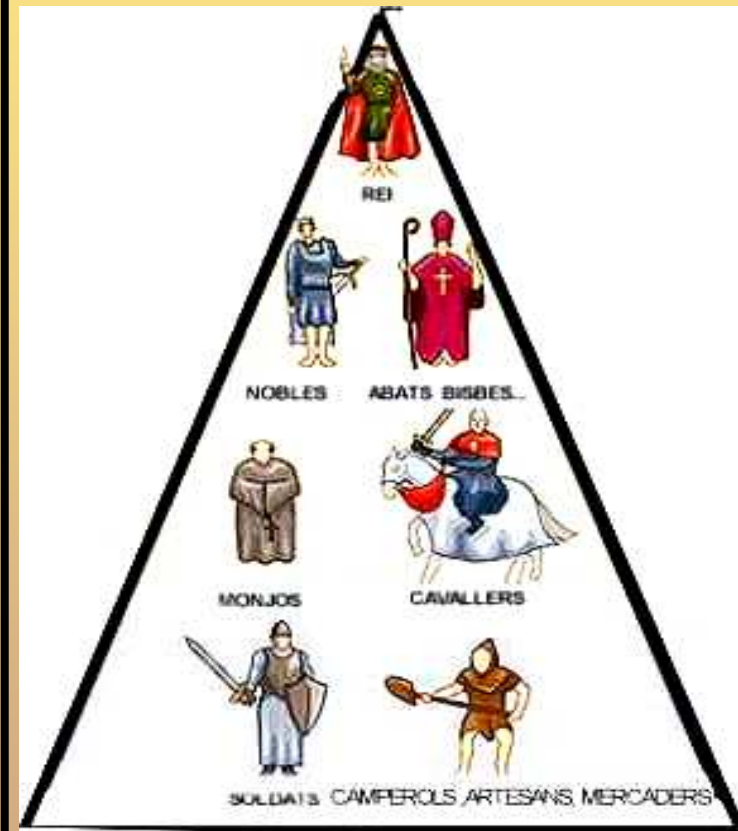
El feudalisme és el tipus d'organització política, social i econòmica que va implantar-se a Europa durant l'Edat Mitjana.

Hi ha una jerarquia de poder:

A cada regne, ducat i comtat (feu) governa un senyor feudal que cobra impostos als camperols, i fa i desfà al seu gust.

Material adaptat

Objectiu:

Identificar els tres estaments medievals i els grups que els formaven.

Material grup classe

El REI: Tenia el poder absolut. Amb el pacte de vassallatge, oferia als seus vassalls protecció militar, garantia la seva justícia i deixava les seves terres perquè les conreassin.

Els NOBLES I ALTS CÀRRECS ECLESIASTICS: Juraven fidelitat al rei. Defensaven els territoris. Podien construir castells i mantenir un exèrcit.

Els CAVALLERS I CAPS MILITARS: Estaven a les ordres dels reis, dels nobles i dels alts càrrecs eclesiàstics. Rebien riqueses a canvi dels seus serveis militars.

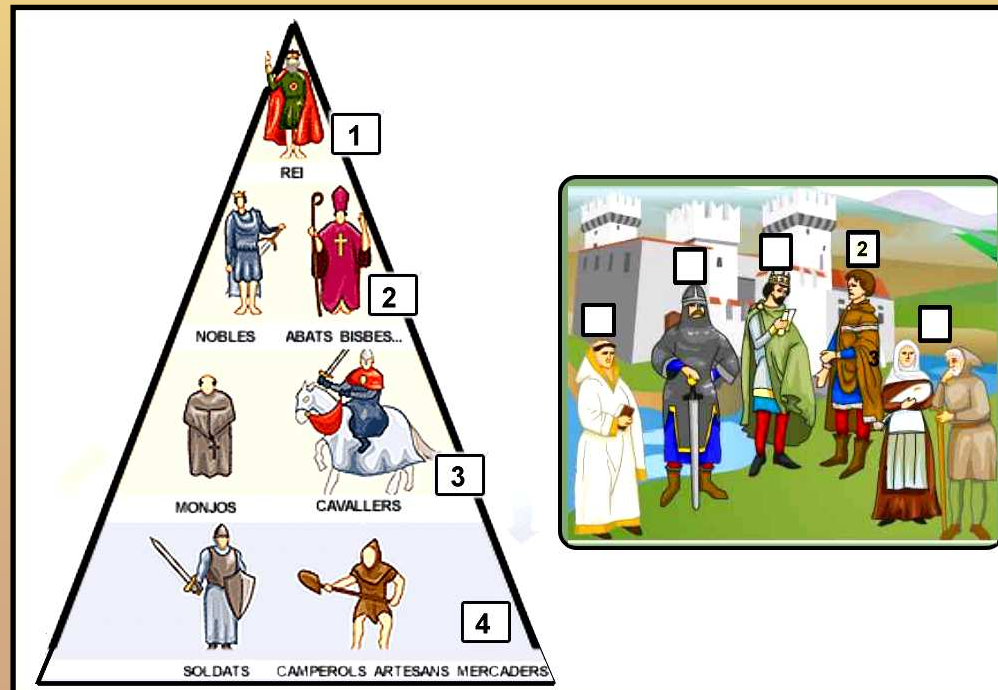
Els MONJOS: Les seves tasques es repartien entre l'oració, la feina i l'estudi. Vivien als monestirs. Eren de les poques persones que

sabien llegir i escriure. Una feina important era la de copiar manuscrits.

Els ARTESANS I MERCADERS: Els artesans treballaven als tallers i venien als mercats del poble i ciutats.

Els SERFS DE LA GLEVA: Treballaven les terres i tenien cura del bestiar. Vivien situats dintre de les terres d'un castell o d'un monestir. A canvi de la protecció del senyor feudal havien de pagar un delme de la seva collita (una desena part) i viure sempre al mateix feu (si volia canviar de residència havia de comprar la seva llibertat al senyor feudal). La propietat de les terres era sempre del senyor feudal.

Material adaptat

A partir dels segles XI i XII les tècniques agrícoles van millorar, les collites van augmentar. L'activitat comercial també va augmentar molt. Les feines s'especialitzen i cadascú es dedica a allò que sap fer més bé. Així és com apareixen els oficis (boters, terrissaires, sabaters, ...). Els artesans i els mercaders comencen a tenir més riqueses i formen un grup social més fort: la BURGESIA. Els artesans es van agrupar, segons l'ofici, en GREMIS. Els gremis s'encarregaven de controlar la qualitat i els preus dels productes que elaboraven els artesans. Les ciutats començaran a créixer i a tenir molta importància.

Objectius:

- **Iniciar-se en la comprensió de les relacions de causa-efecte.**
- **Aprendre característiques bàsiques de la Baixa Edat Mitjana.**

Material grup classe

Material adaptat

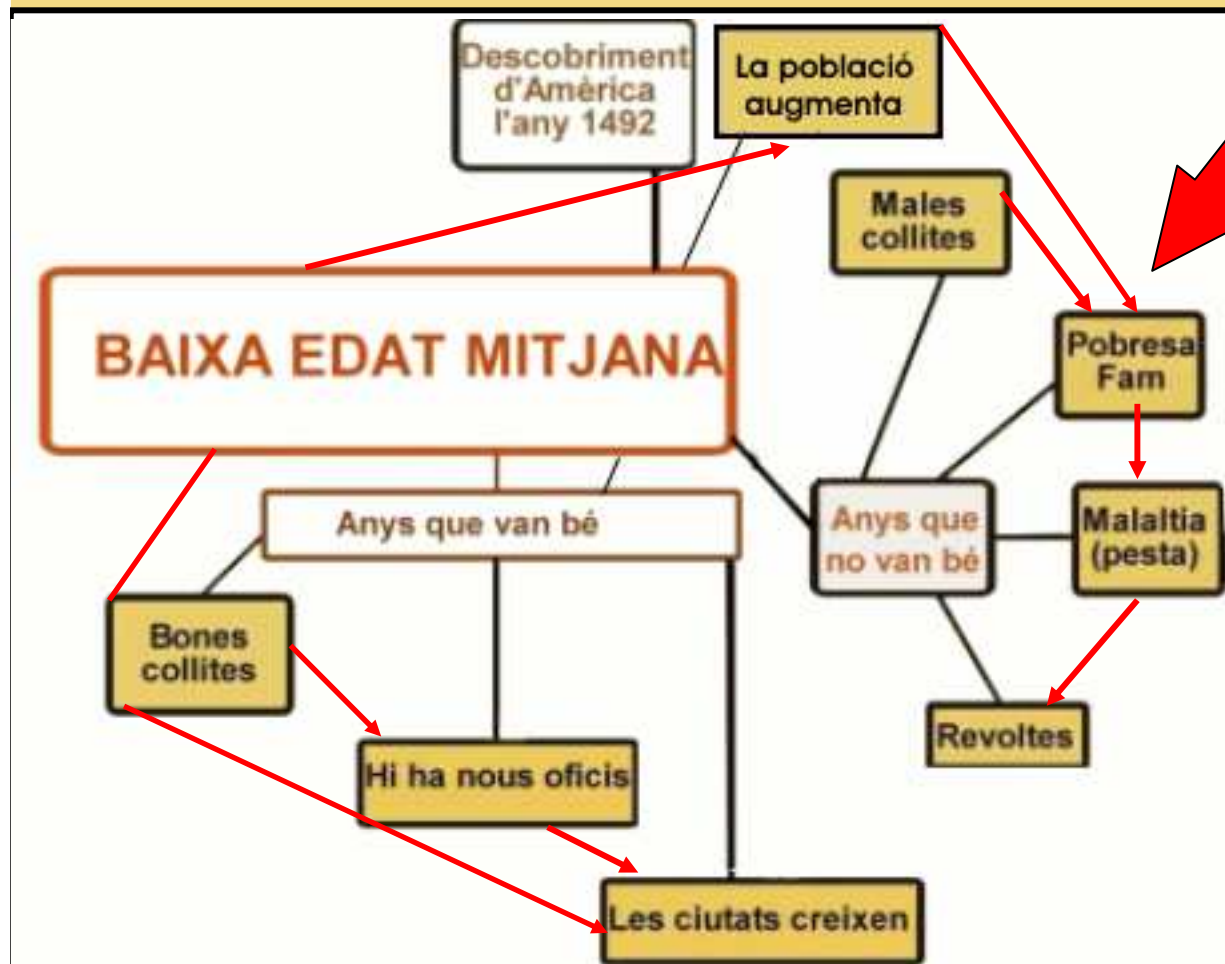
BAIXA EDAT MITJANA

Objectius:

- Iniciar-se en la comprensió de les relacions de causa-efecte.
- Aprendre característiques bàsiques de la Baixa Edat Mitjana.

Cap al segle XIV hi ha un augment important de la població, fins al punt que els camps no donen per alimentar a tanta gent. La gent comença a passar fam i això provoca revoltes contra els senyors feudals i molta pobresa en general. La pesta bubònica causarà una mortalitat espantosa.

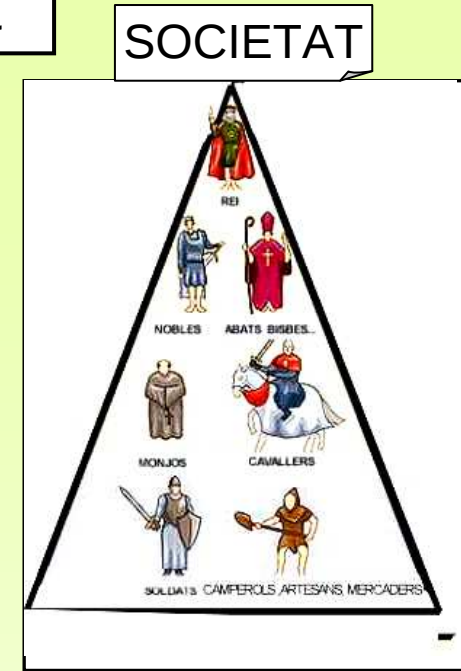
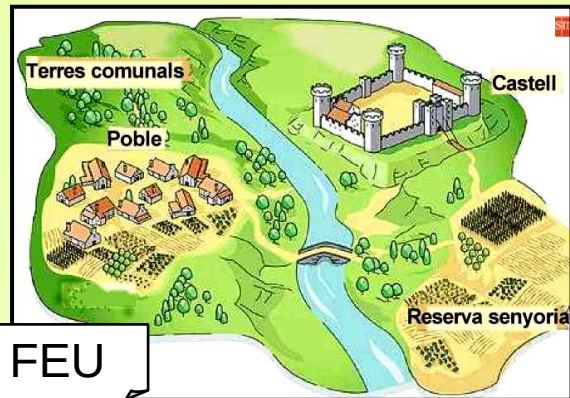

Estructura de la unitat adaptada:

- Lèxic amb imatges.
- Presentació dels conceptes de forma visual.
- Activitats

Objectiu: 1

Presentació del lèxic del tema

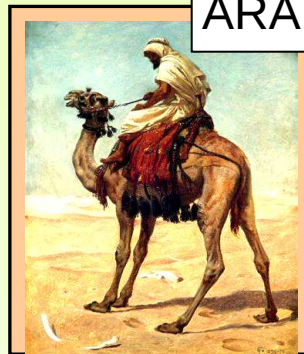
DINERS

IMPOSTOS

POBRES

ÀRAB

VISIGOT

CAMPEROL
SERF

NOBLE
SENYOR
FEUDAL

SOLDAT

REI

CAVALLER

MONJO

BISBE

QUAN VA PASSAR ?

Objectius: Iniciar-se en la comprensió del temps històric, identificar les grans etapes de la història d'Occident i aprendre les dates d'inici i acabament de l'Edat Mitjana.

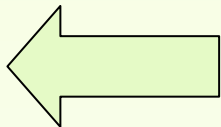
ARA

E. MITJANA

Any 476 d C

Any 1492 d C

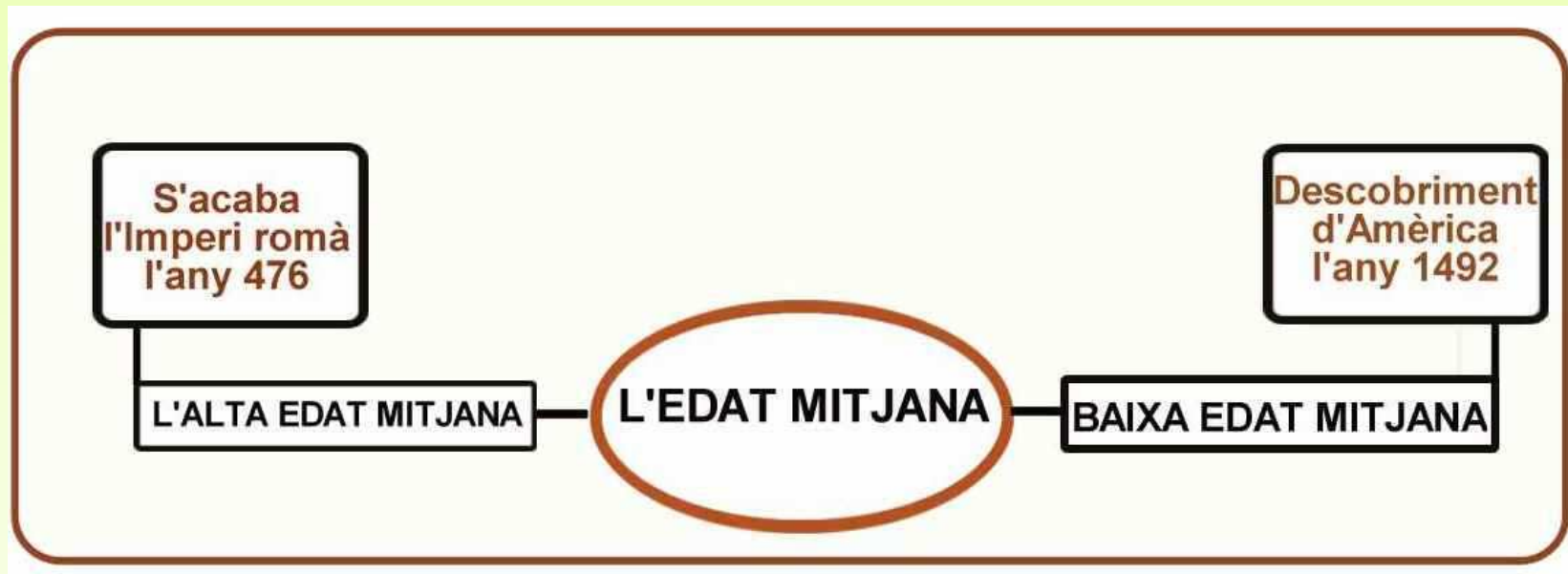

Objectius:

- Saber els períodes de l'Edat Mitjana.
- Aprendre les dates d'inici i d'acabament de l'Edat Mitjana.

INFORMACIÓ

QUINES ETAPES HI VA HAVER A L'EDAT MITJANA ?

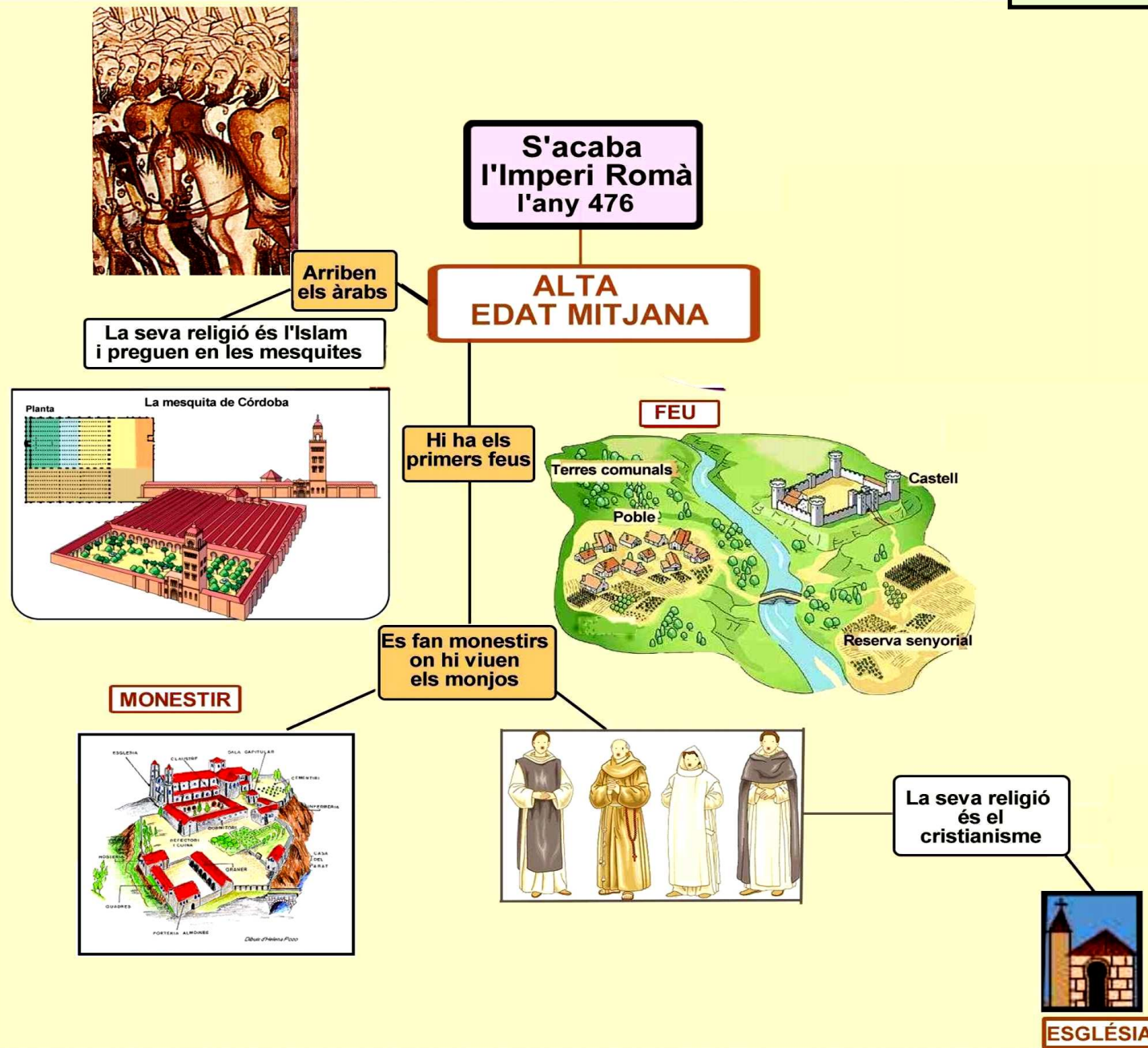
Objectius: Saber els períodes de l'Edat Mitjana.

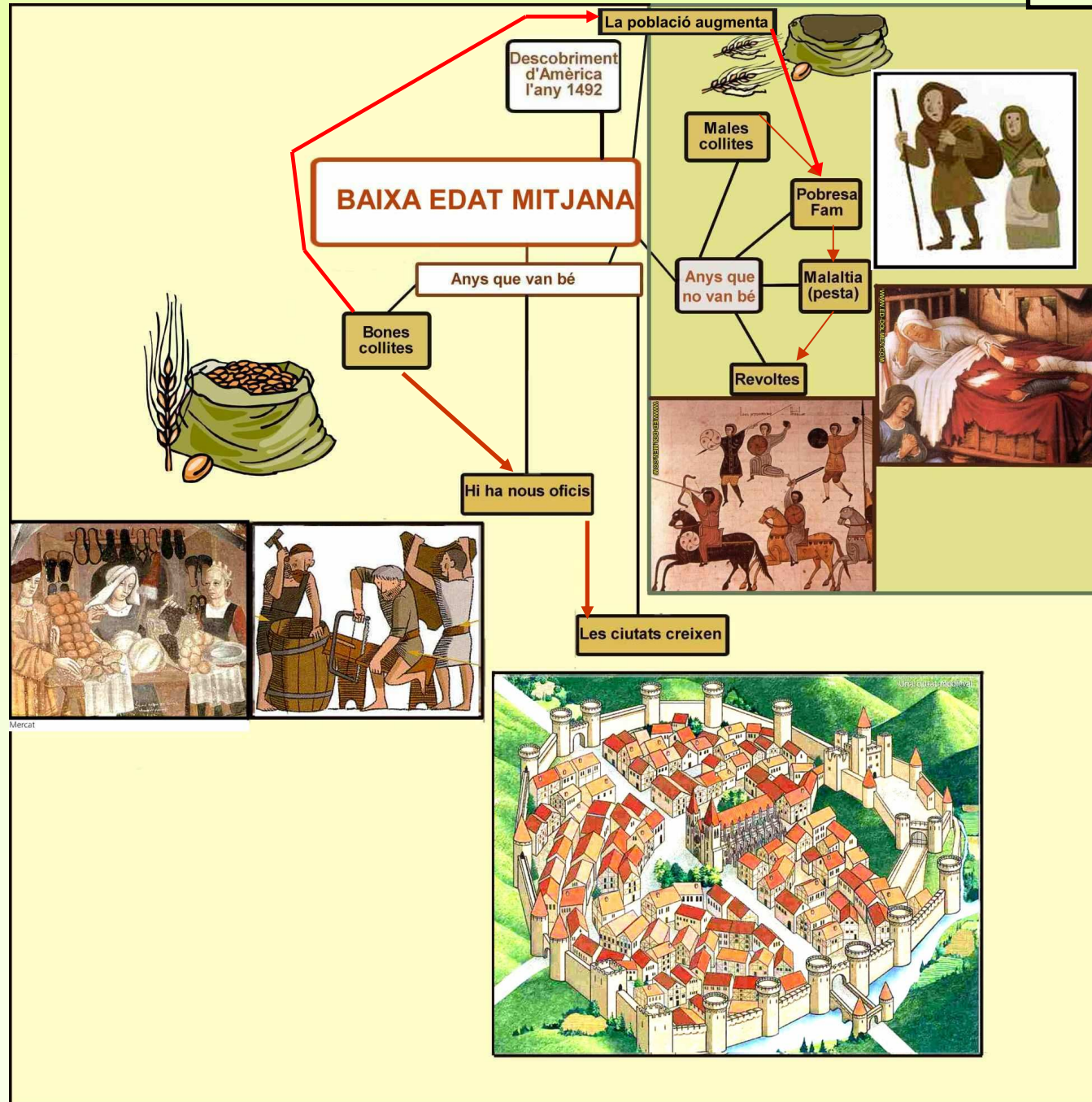
Aprendre característiques bàsiques de l'Alta i la Baixa Edat Mitjana

INFORMACIÓ

QUINES ETAPES HI VA HAVER A L'EDAT MITJANA ?

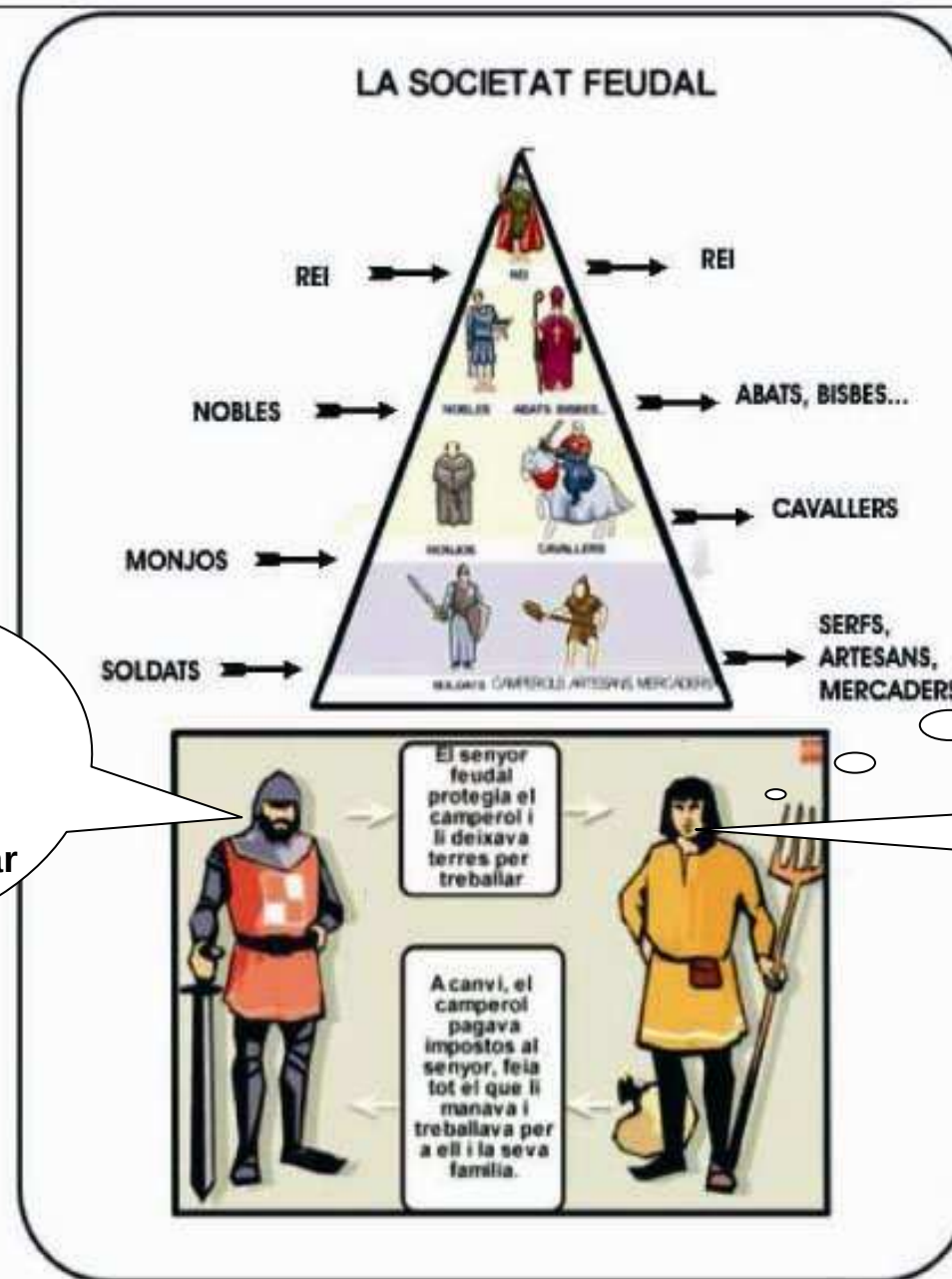

Objectiu:

- Identificar els tres estaments medievals i els grups que els formaven.

INFORMACIÓ

Jo et deixaré terres perquè les treballis i et protegiré, però m'hauràs de pagar impostos.

Necessito les terres

Faré el que em manis, senyor

EL REGNE VISIGOT I L'ANDALUS

Objectiu: Reconèixer mapes sobre la història medieval de Catalunya.

INFORMACIÓ

CATALUNYA A L'EDAT MITJANA

LA CORONA CATALANOARAGONESA

Objectius: Iniciar-se en la comprensió del temps històric, identificar les grans etapes de la història d'Occident i aprendre les dates d'inici i acabament de l'Edat Mitjana.

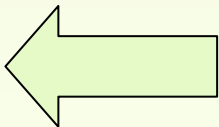
ACTIVITATS

QUAN VA PASSAR ? LES ETAPES DE LA HISTÒRIA

1. Completa amb els noms de cada etapa

1. A quin any va començar l'Edat Mitjana ?
2. A quin any es va acabar l'Edat Mitjana ?
3. Quina Edat hi va haver abans de l'Edat Mitjana?
4. Quina Edat hi va haver després de l'Edat Mitjana?

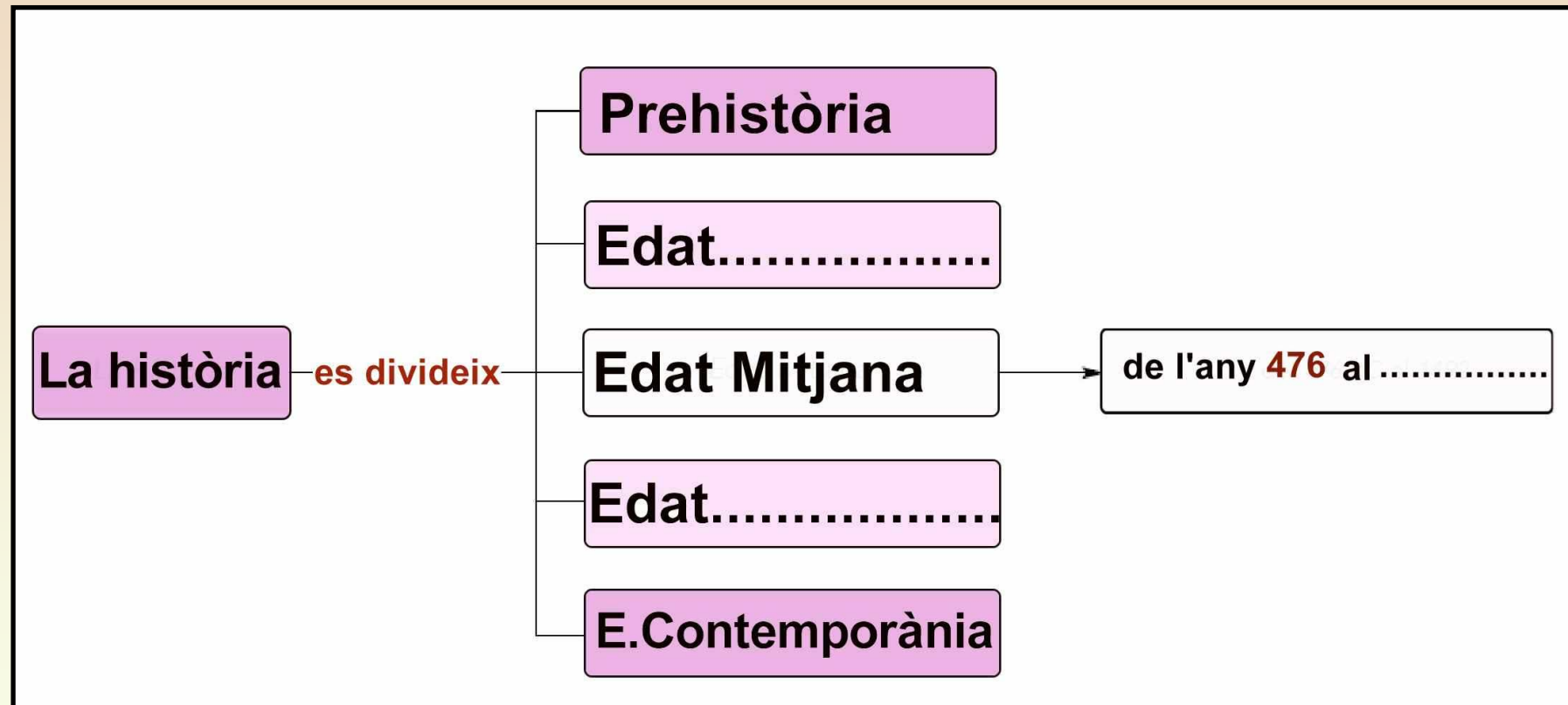

Objectius: Iniciar-se en la comprensió del temps històric, identificar les grans etapes de la història d'Occident i saber les dates d'inici i acabament de l'Edat Mitjana.

ACTIVITATS

QUAN VA PASSAR ? LES ETAPES DE LA HISTÒRIA

2. Completa amb els noms que falten i amb l'any que va acabar l'Edat Mitjana

3. Relaciona: →

Edat Contemporània

Edat Mitjana

Edat Moderna

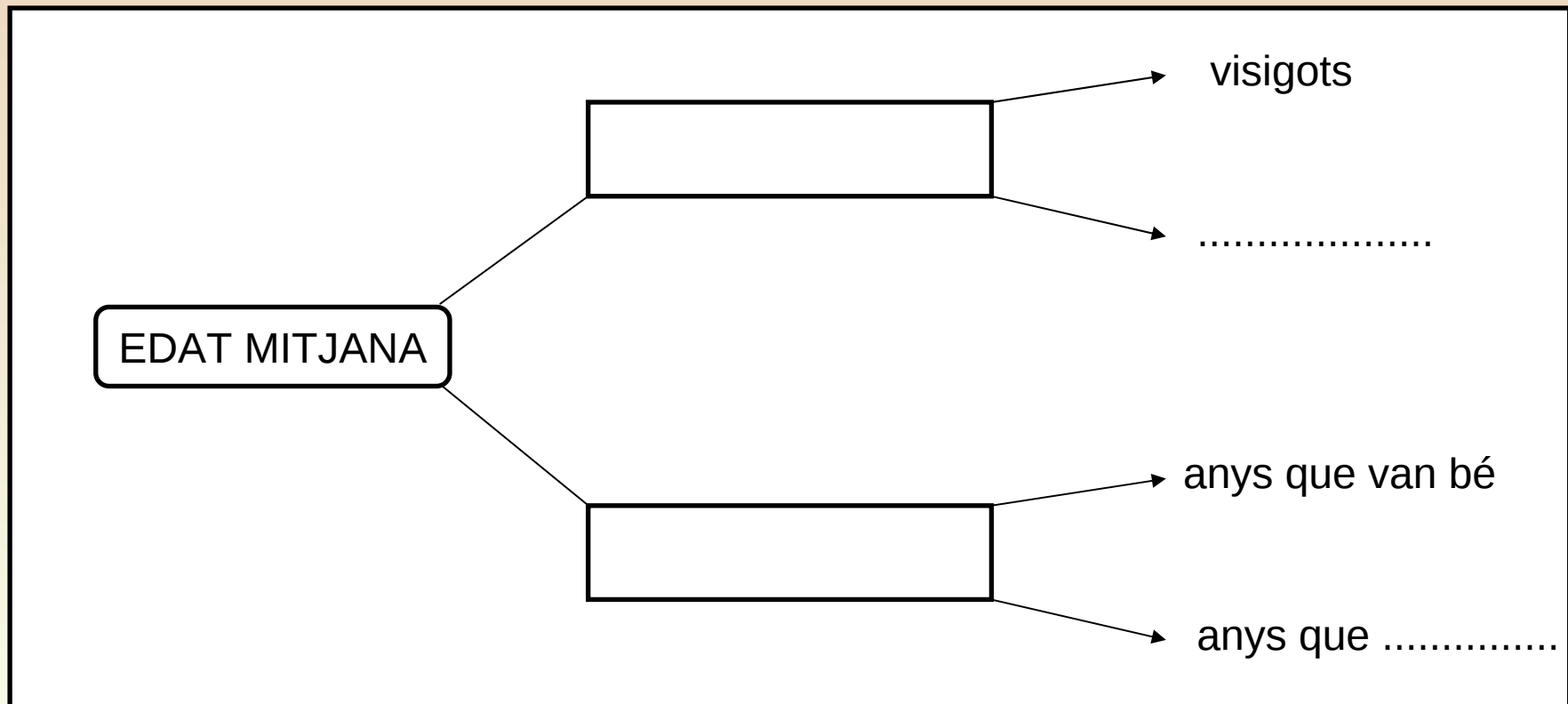
Edat Antiga

Prehistòria

QUAN VA PASSAR ? ELS PERÍODES DE L'EDAT MITJANA

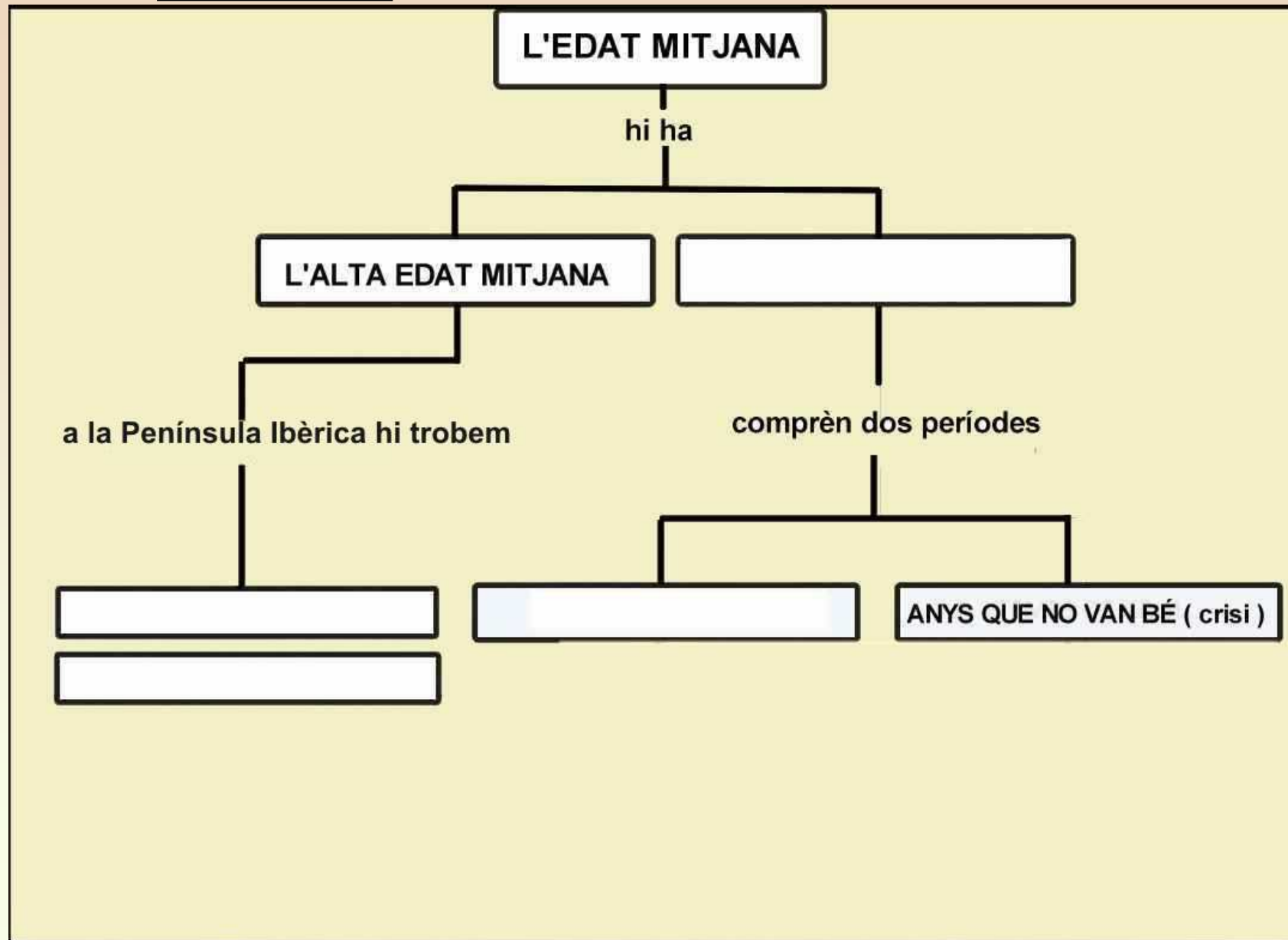
4. Completa

5. En quins períodes es divideix l'Edat Mitjana ?

.....

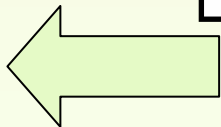
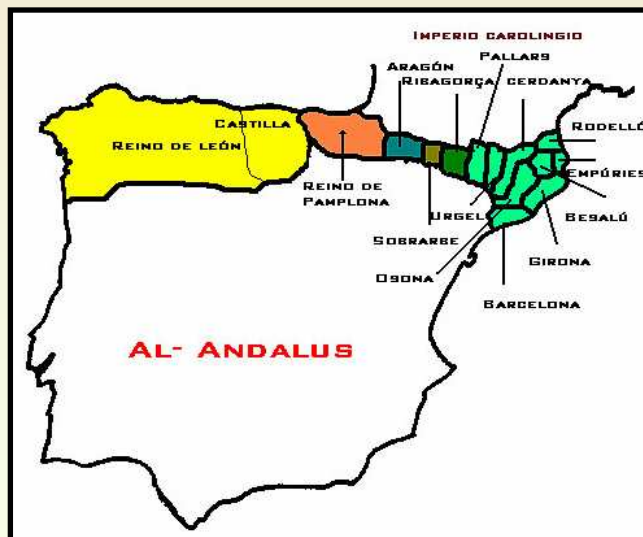
6. Completa

L'ALTA EDAT MITJANA

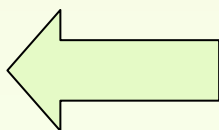
7 . Escriu les paraules que hi falten:

L'any 476 s'acaba l'..... i comença l'Alta EdatArriben els....., sorgeixen els primers.....i es fan.....on hi viuen els..... La religió dels monjos és eli la dels àrabs Els musulmans pregunten a les....., i els cristians a les

LA BAIXA EDAT MITJANA**8. Completa:**

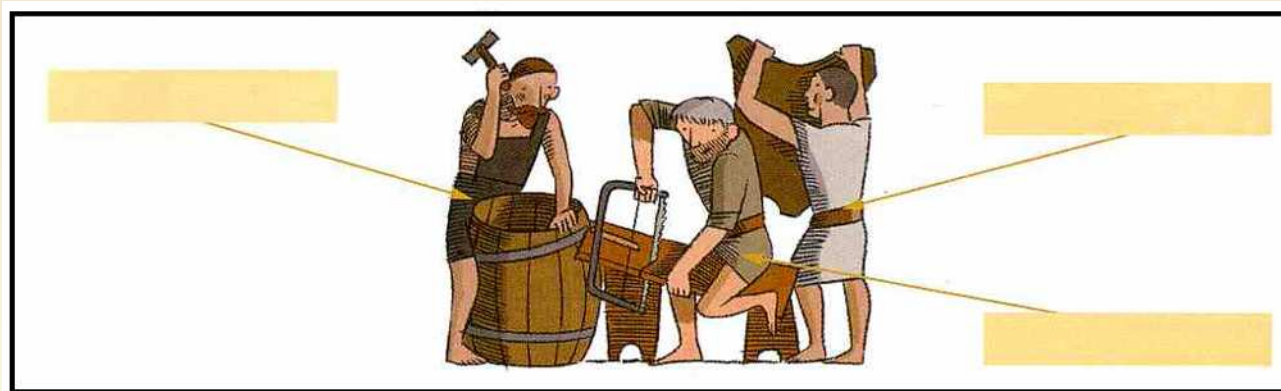
Anys que van bé	Anys que no van bé
Les collites van bé	Les collites no van bé
	Revoltes

LA BAIXA EDAT MITJANA. ELS OFICIS

9. Escriu cada nom d'ofici al seu lloc:

Boter Fuster Pelleter

LA BAIXA EDAT MITJANA. MALES COLLITES I PESTA

10. Què passa primer i què passa després ?. Posa-hi els números que hi falten seguint l'ordre de la història.

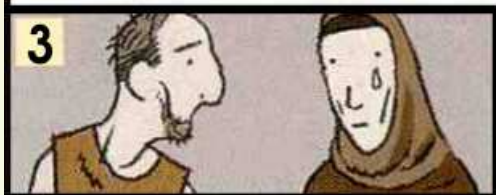
Els camps no poden alimentar tantes boques .

La pesta negra s'escampa .

Els camperols es revoltent

Els pobres no es poden alimentar i molts es posen malalts (pesta).

Aleshores, es mor molta gent.

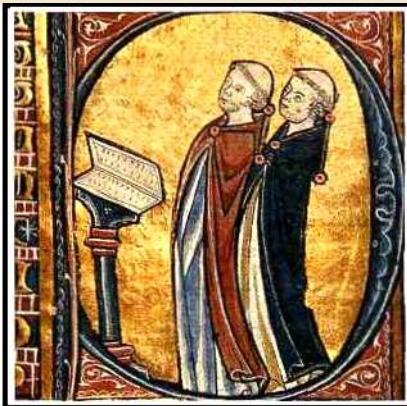

La població creix.

L' EDAT MITJANA. LES ACTIVITATS DE CADASCÚ

11. Escriu a sota de cada dibuix la frase que hi va:

Els serfs treballaven al camp / Els cavallers lluitaven / Els monjos pregaven

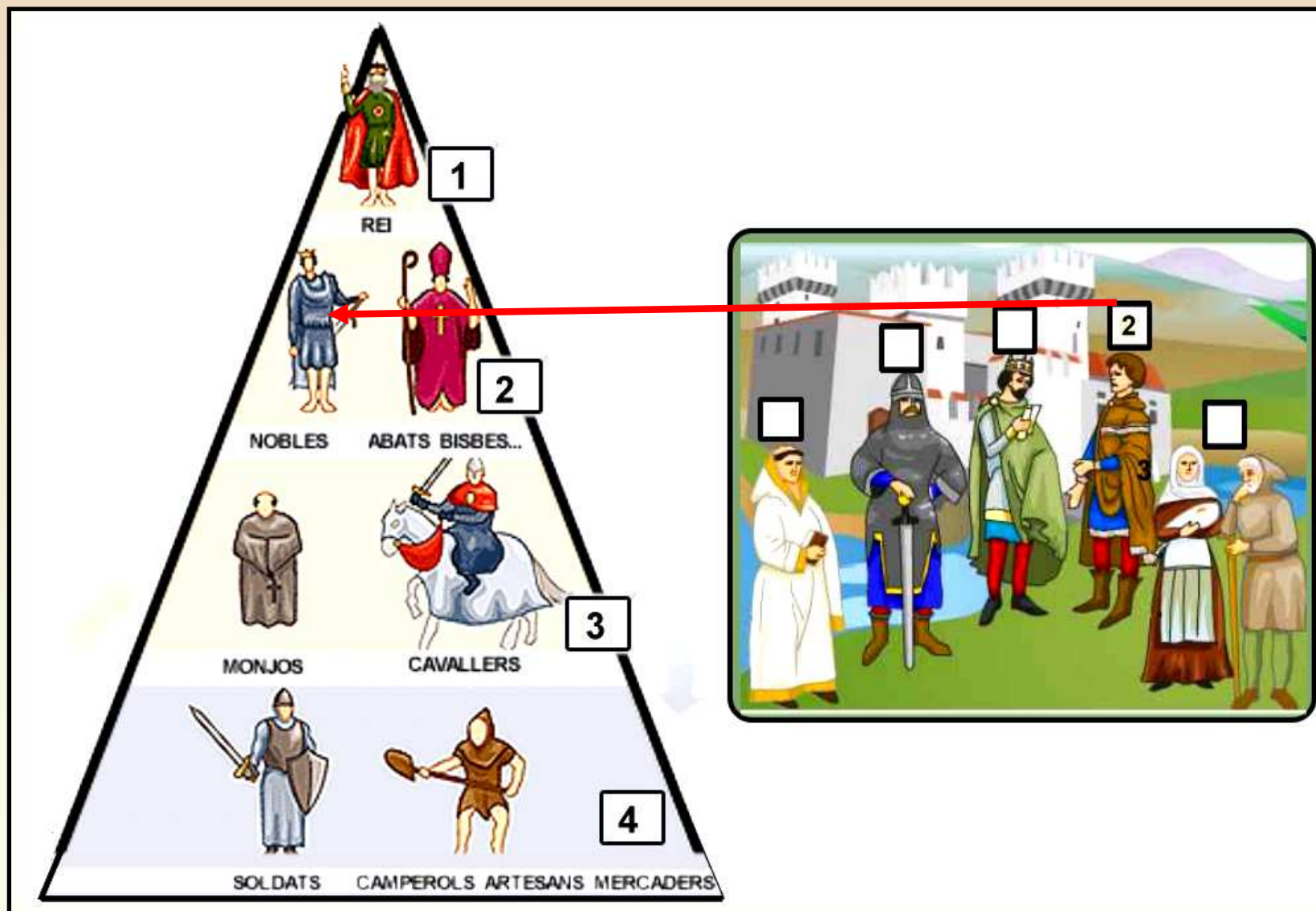
L'EDAT MITJANA. ELS IMPOSTOS

12. Fes una creu X al costat del dibuix que representa els impostos.

L'EDAT MITJANA. LA SOCIETAT

13. Posa-hi els números que hi falten:

14. Relaciona: →

Objectiu:7

ACTIVITATS

SENYOR FEUDAL

CAVALLER

BISBE

PAGÈS (serf)

REI

FRARE

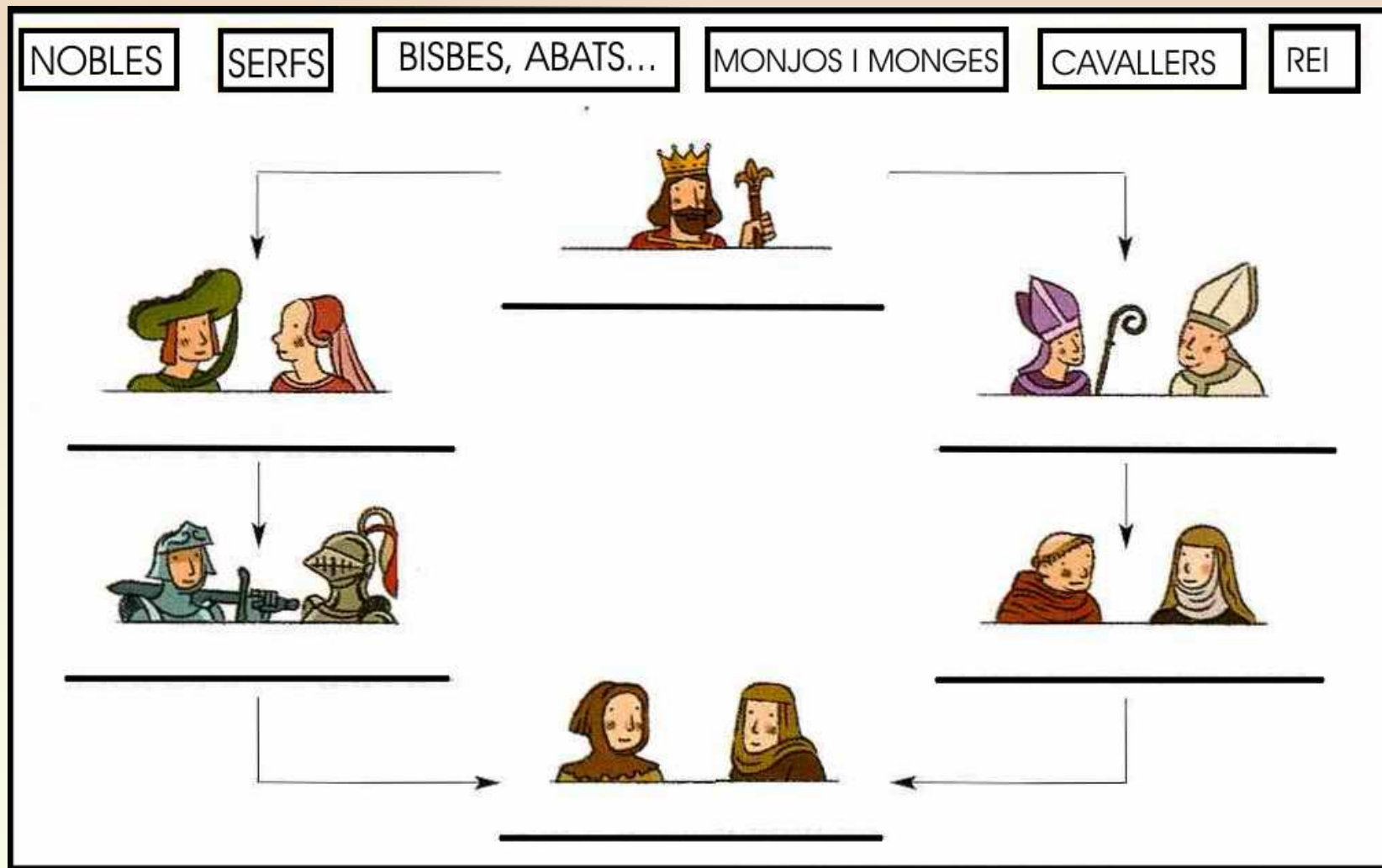
ARTESÀ

SOLDAT

15. Escriu a sota de cada dibuix els noms que hi corresponen.

Objectiu: Reconèixer mapes sobre la història medieval de la Península Ibèrica.

ACTIVITATS

L'EDAT MITJANA ELS REGNES HISPÀNICS

16. Pinta Al Andalus d'un color i els regnes cristians d'un altre. Escriu el nom a l'etiqueta.

Pinta la
llegenda del
mapa

☐	AL ANDALUS
☐	Regnes cristians

L'EDAT MITJANA A CATALUNYA

17. Escriu a l'etiqueta que correspongui: Catalunya Vella/ Catalunya Nova/ Al Andalus

Objectiu: Reconèixer mapes sobre la història medieval de Catalunya i la Corona Catalanoaragonesa.

ACTIVITATS

L'EDAT MITJANA A CATALUNYA

18. Relaciona :

Territoris catalans a la Mediterrània

Catalunya Nova i Catalunya Vella

Catalunya Vella

Activitat de síntesi

19. Feu en grup un mural. Escolliu un d'aquests temes. L'explicareu als companys

- Les paraules del tema
- El temps. Quan va passar ? Les etapes de la història i de l'Edat Mitjana
- L'Alta Edat Mitjana
- La Baixa Edat Mitjana
- Els oficis
- La societat
- El cristianisme i l'Islam
- L'Edat Mitjana en mapes

PROPOSTA D'ADAPTACIÓ CURRICULAR
Ciències Socials 2n d'ESO
L'EDAT MITJANA

Aquesta adaptació s'ha elaborat per a alumnat nouvingut de 2n d'ESO
De l'IES Cavall Bernat de Terrassa

Objectius generals de cada unitat adaptada

- Comprendre i treballar el lèxic bàsic de cada unitat.
- Treballar habilitats lingüístiques concretes.
- Treballar uns procediments mínims relacionats amb la unitat.
- Aprendre conceptes bàsics
- Informar l'alumne/a sobre què ha d'aprendre quant a conceptes bàsics.

Estructura per treballar les unitats adaptades *

QUÈ EN SÉ DEL TEMA ?

Preparar una preavaluació amb continguts molt bàsics.

1. Unir amb fletxes
2. Subratllar paraules, omplir buits
3. Seleccionar imatges, paraules, símbols...

TREBALL D'IMATGES I SUPORTS VISUALS I DE LÈXIC

Comentar les imatges, gràfics del llibre o dossier i altres suports visuals

- Buscar al diccionari
- Ordenar alfabèticament
- Utilització de diversos tipus de diccionari

PROCEDIMENTS

- Treball dels continguts procedimentals seleccionats..
- Ampliació dels continguts i del treball de llengua

ACTIVITATS DE REPÀS I DE SÍNTESI

- Esquemes
- Resums
- Mapes conceptuais
- Treball en petit grup de resum del tema

PROPOSTA DE TREBALL COOPERATIU/GRUP AMB LA RESTA D'ALUMNES DE L'AULA

AVALUACIÓ

- Fer una avaluació contínua, sistemàtica i global de la tasca diària, del treball a casa, del treball en grup etc...
- Facilitar instruments d'autoavaluació.
- Diversificar els instruments d'avaluació (proves orals, proves amb material consulta, valoració tasca diària, proves amb preguntes tancades...)

Font consultada: Llicència d'estudis :*Materials d'aprenentatge per a l'alumnat nouvingut en la fase de transició a l'aula ordinària* de Carme Andrade Platero i Antònia Farré.

Elaboració d'una fitxa complementària per a cada unitat on hi constin:

- OBJECTIUS
- LÈXIC BÀSIC DE LA UNITAT
- AVALUACIÓ INICIAL
- EXPLICACIÓ DE CONCEPTES DE MANERA MÉS ENTENEDORA.
- AFEGIR ACTIVITATS PER CONSOLIDAR ELS OBJECTIUS PREVISTOS.
- SUPORTS VISUALS
- ACTIVITATS DEL LLIBRE O DOSSIER QUE HA DE FER
- ACLARIMENTS

GUIA DE TREBALL UNITAT 3: LA CRISTIANDAT. CULTURA I ART DEL ROMÀNIC

QUÈ APRENDRÀS

- **La importància que va tenir l'església cristiana a l'Europa occidental**
- **Què van ser les Croades**
- **Algunes característiques del romànic**

2. ESCRIU EL SIGNIFICAT DE LES PARAULES SEGÜENTS:

(Cal treballar aquest lèxic abans de l'explicació del tema)

Cerimònies:

Pelegrinatge:

Expedició:

Conseqüència:

Monjos i monges:

Arquitectura:

Escultura:

Monestir:

Pintura:

Poder: Aconseguir que els altres facin el que tu vols.

Cristiandat: Conjunt de persones cristianes que senten que són de la mateixa comunitat.

Església:

1 Edifici on es celebren cerimònies religioses.

També vol dir:

2 Conjunt de tots els ministres d'una església: Papa, cardenals, arquebisbes bisbes, priors, sacerdots, frares, monjos , monges (mira el dibuix de la pàgina 43).

Croades: Expedició de cristians per reconquerir Terra Santa.

Romànic: Estil arquitectònic propi de l'Europa occidental durant l'Edat Mitjana.

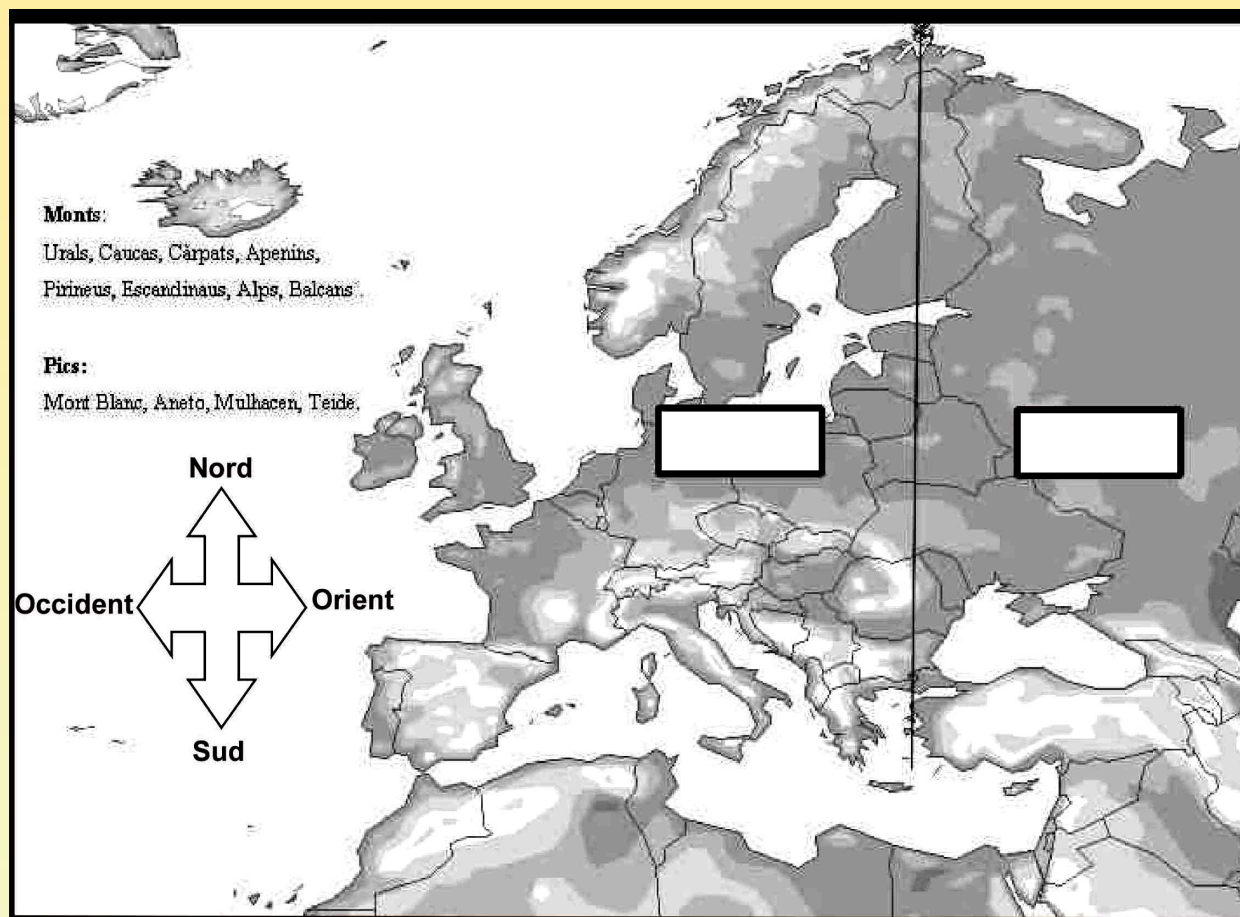
Estil arquitectònic: Manera característica de fer edificis.

3. QUÈ EN SAPS ?

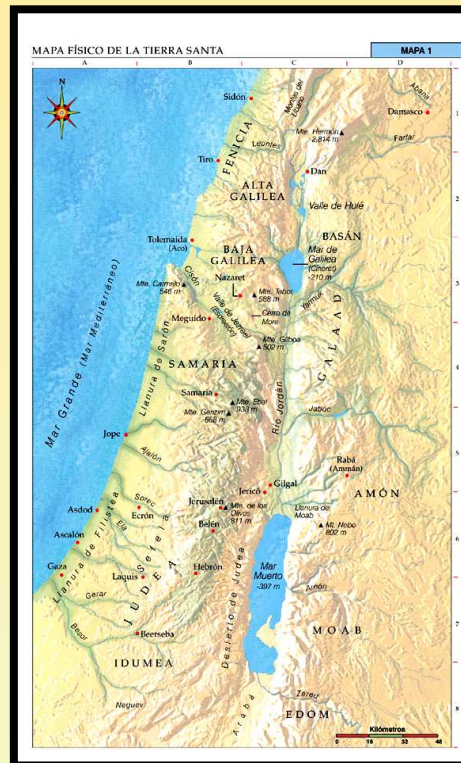
Posa una creu **X** a l'opció correcta. Si no ho saps deixa-ho en blanc.

A L'EUROPA OCCIDENTAL A L'EDAT MITJANA...	SÍ	NO
1. La majoria de la població era cristiana		
2. Els cristians havien de fer obligatòriament algunes coses		
3. L'Església tenia molt poder		
4. L'Església era pobre		
5. Les Croades eren persones que feien creus		
6. Als europeus amb les Croades no aconsegueixen res		
7. La gent vivia al camp. Les esglésies eren a la ciutat		
8. Als monestirs, els monjos i monges hi pregaven i els pagesos treballaven la terra		
9.El romànic era la manera de construir més important de l'Edat Mitjana		
10.La majoria d'edificis romànics eren religiosos		
11.A les esglésies romàniques no hi havia imatges		

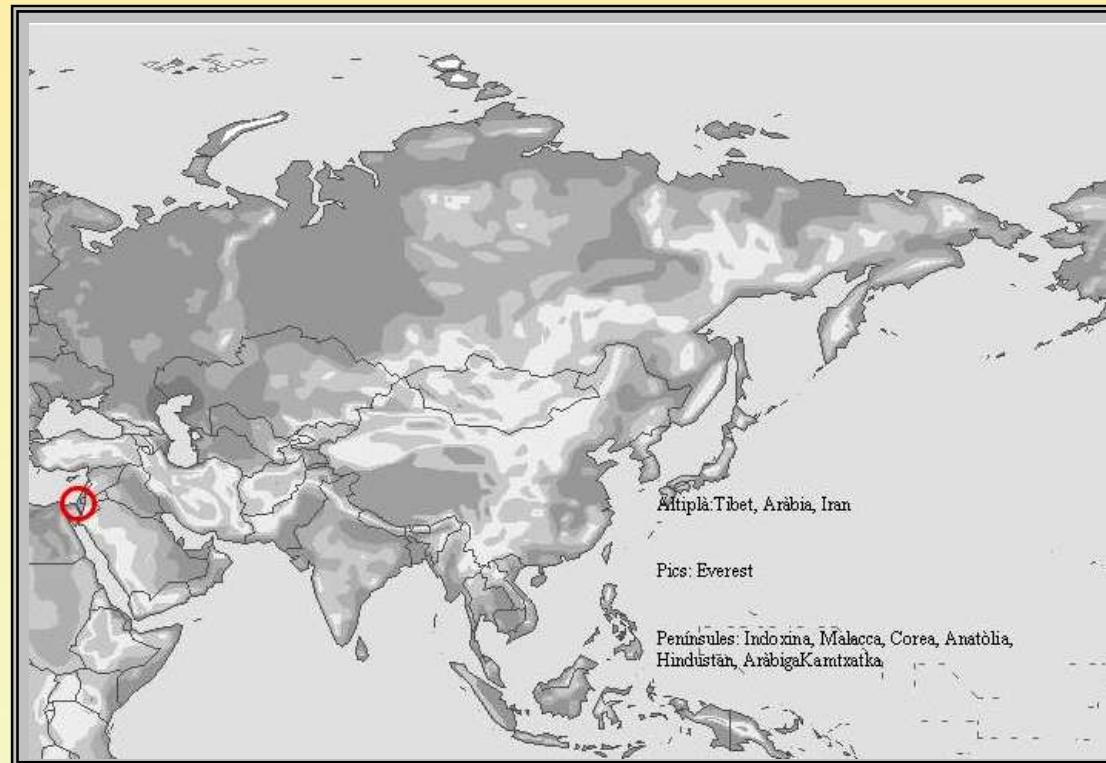
4 . ESCRIU OCCIDENT I ORIENT A LES ETIQUETES BLANQUES :

5 . OBSERVA AQUESTS MAPES DE TERRA SANTA

6 . FIXA'T BÉ ON ÉS TERRA SANTA

Referent adaptació : MARCA 2 VICENS VIVES

7 . ON ÉS ESPANYA? I TERRA SANTA ? FES-HI UN CERCLE ○

Referent adaptació : MARCA 2 VICENS VIVES

8. ESCOLTA L'EXPLICACIÓ I MARCA AMB UNA CREU **X** TOT EL QUE VAGIS ENTENENT DEL TEMA.

1. EL PAPER DE L'ESGLÉSIA

1.1. UNA EUROPA CRISTIANA	
Cap a l'any 1000 la majoria de població era cristiana	
L'església fixava les obligacions dels cristians	

1.L'ESGLÉSIA REGULAVA LA VIDA SOCIAL	
A l'edat mitjana totes les festes eren religioses.	
L'Església tenia molt poder	

1.L'ORGANITZACIÓ DE L'ESGLÉSIA	
L'Església era molt rica	
A l'època feudal, reis i nobles i Església lluiten pel poder. Guanya l'Església.	

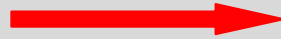
Referent adaptació : MARCA 2 VICENS VIVES

2. L'EXPANSIÓ DE L'EUROPA CRISTIANA

2.4 CONSEQÜÈNCIES DE LES CROADES	
Conseqüències de les croades: a)El comerç d'occident s'extén cap Orient b)A través dels àrabs els europeus aprenen moltes coses	

2.1 L'ORIGEN DE LES CROADES	
Terra Santa (Jerusalem i zones on havia viscut Jesús) eren llocs de pelegrinatge pels cristians.	
Terra Santa era dels musulmans	
Durant molts anys els musulmans permetien als cristians que visitessin Terra Santa	
Quan els turcs ocupen Jerusalem prohibeixen que els cristians hi vagin	
Comencen expedicions de cristians cap a Terra Santa. Són les Croades	
Hi va haver tres Croades	

9. RELACIONA amb una fletxa :

CAUSA	CONSEQÜÈNCIA
La majoria eren pagesos,	i per això hi havia imatges a les esglésies
L a major part de la gent eren analfabets,	i per tant els vassalls els pagaven diners
L'Església tenia moltes terres,	motiu pel qual gran part del dia pregaven
Els monjos volien fugir del món,	per això sovint s'enfrontava amb els nobles
L'Església tenia molt poder	per tant els monestirs eren al camp.

10. FES LES SEGÜENTS ACTIVITATS DEL LLIBRE

Pàgina 43 (*te'n recordes ?*) núm: 1, 2

Pàgina 45 (*te'n recordes ?*) núm: 1, 3

Pàgina 47 (*te'n recordes ?*) núm: 1

Pàgina 51 (*te'n recordes ?*) núm: 1

Pàgina 53 (*te'n recordes ?*) núm: 1

11. RESPON:

a) Quina era la manera de construir més important de l'Edat Mitjana ?

b) Fes una creu **X** als edificis més importants del romànic:

TEATRES	
ESGLÉSIES	
SUPERMERCATS	
CIRCS	
MONESTIRS	

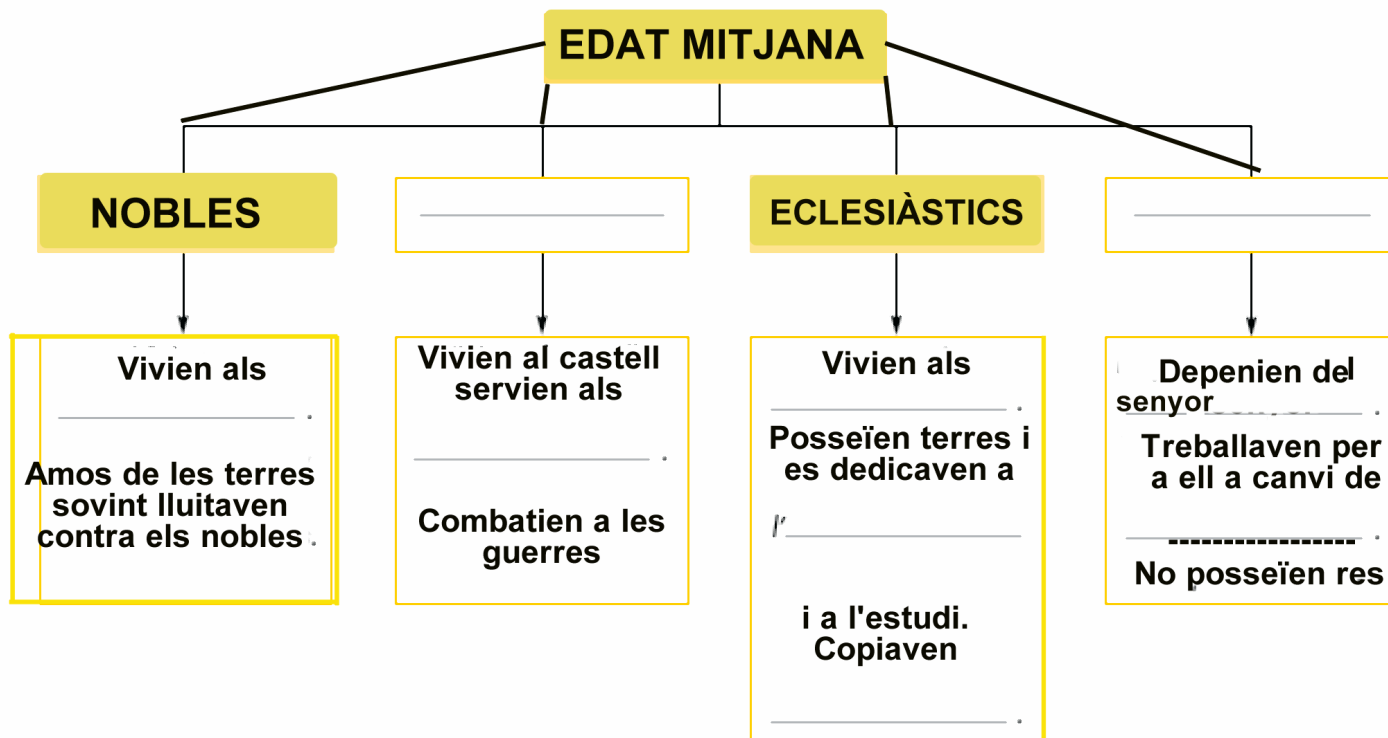
12. RESUMEIX LA SÍNTESI DEL FINAL DEL TEMA (Per recordar) (PÀG. 55)

13. CORREGEIX-TE LA PREGUNTA 3: QUÈ EN SAPS ?

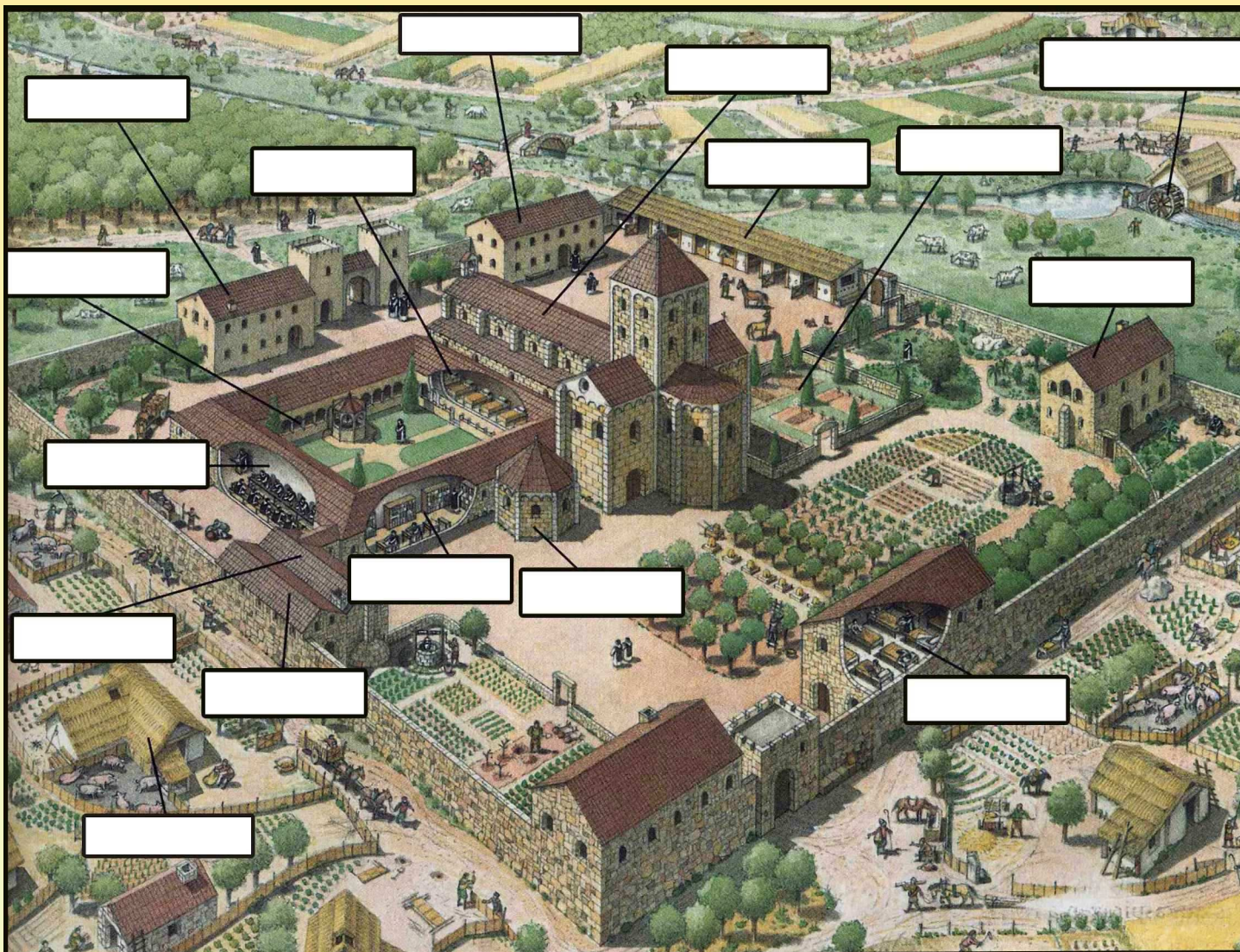
A L'EUROPA OCCIDENTAL A L'EDAT MITJANA...	SÍ	NO
1. La majoria de la població era cristiana		
2. Els cristians havien de fer obligatòriament algunes coses		
3. L'Església tenia molt poder		
4. L'Església era pobre		
5. Les Croades eren persones que feien creus		
6. Als europeus amb les Croades no aconseguïen res		
7. La gent vivia al camp. Les esglésies eren a la ciutat		
8. Als monestirs, els monjos i monges hi pregaven i els pagesos treballaven la terra		
9.El romànic era la manera de construir més important de l'Edat Mitjana		
10.La majoria d'edificis romànics eren religiosos		
11.A les esglésies romàniques no hi havia imatges		

14. ESCRIU AQUESTES PARAULES ALS ESPAIS QUE ESTAN EN BLANC

Castells, vassalls, senyors, monestirs, oració, llibres, serfs, feudal, protecció.

15. POSA ELS NOMS DE LES DIFERENTS PARTS DEL MONESTIR. POTS MIRAR EL DIBUIX DEL LLIBRE

**16. EN GRUP FEU UN MURAL SOBRE ALGUN D'AQUESTS ASPECTES DE L'EDAT MITJANA.
DESPRÉS L'EXPOSAREU AL GRUP**

- **El paper de l'església cristiana a l'Europa occidental**
- **Les Croades**
- **El romànic**

FONTS CONSULTADES

Llicència d'estudis :*Materials d'aprenentatge per a l'alumnat nouvingut en la fase de transició a l'aula ordinària* de Carme Andrade Platero i Antònia Farré.

Llicència d'estudis: *Necessitats educatives de l'alumnat d'incorporació tardana a l'educació secundària obligatòria: orientacions i propostes* de Mª José Montón.

LLIBRES DE TEXT UTILITZATS PER ADAPTAR LES ACTIVITATS

L'ARCA 2.Cicle Superior. Ed. Text. La Galera

MARCA 2 VICENS VIVES

MEDI SOCIAL I CULTURAL. Cicle Superior 2. Ed. Barcanova

FONTS DE LES IMATGES

L'ARCA 2.Cicle Superior. Ed. Text. La Galera

MARCA 2 VICENS VIVES

MEDI SOCIAL I CULTURAL. Cicle Superior 2. Ed. Barcanova

<http://www.xtec.es/~aguiu1/socials/>